

a vásott
koljátok
a nént.
ejében s
rkérjük :
ld gali-
ain. —
ltart. —
id nem
Nagyon
almán.
ó Isten,
rös fel-
atkozni
tisztelni
Szórul
em tet-
bácsi a
kusza.
omogyi
odszor :
Honka
nga v.
llandus
ol Cook
k ez a
0 apró
endég-
vála-
exikon
adja a
könyv-
tőlem :
vagy
ismert
et tör-
ujakat
adásá-
ő Ju-
a jövő

el-írás
yolva)
b.

Sári-
t 23.)

-nyo-
tábla
nából
teum
re 3.

-épület.

... ESZE-VESZETT FUTÁSSAL MENEKÜLTEK. (Lásd a 309. lapon.)

LI. köt. 20. szám. Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr 1896. november 15-én.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

A TITKOS PAJTÁSOK.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

MIKOR a mama sietve távozott a szobából, Lenke az első pillanatban megkönnyülten lélekzett, mint aki legalább egyelőre megmenekült a veszedelemtől. De a következő pillanatban csak annál inkább elfogta az aggodás és szorongás. Nem is tudta, mit kívánjon inkább: azt-e, hogy a mama hamarosan vissza térjen, vagy azt, hogy akadjon sok dolga ott Ákos körül.

— Jaj, nem, nem! Ne akadjon ott sok dolga! ijedezett aztán. Hiszen akkor Ákosnak nagyon betegnek kellene lennie . . . Ó! De ha vissza tér és tovább vallat a könyvekről, mit mondjak? Csak beszélhettem volna Ákossal! Keményen megtiltotta, hogy csak egy szót is eláruljak . . . de akkor hát mit feleljek?

Ezen ugyan hiába törte a fejét, nem volt elég okos hozzá.

— Ó, az a szerencsétlen vásár! És most bezzeg nem segítenek ki jó barátaink, akik bele vittek a hinárba . . . Berti az oka mindennek . . . meg Gazsi . . . meg Zsófi . . . Minek csaltak oda? . . . még talán szegény Ákosnak a betegségét is ők okozták!

Lenkének csak valami homályos sejtelme volt róla, hogy az Ákos betegsége és a vásári kirándulás közt valami össze függés lehet. Hogyan és miképen? . . . arra nem igen gondolt; de annál inkább nőtt az aggodalma, midőn a mama hosszabb idő multán sem tért vissza. Nyugtalanul járt egyik szobából a másikba, hallgatózott, de semmit sem hallhatott. Végre kocsi robogott

a ház elé s Lenke, az ablakhoz sietve, látta, hogy az orvos száll ki és gyorsan jön a házba, egyenesen föl az emeletre, ahol Ákos feküdt.

— Meglesem, mikor a doktor bácsi kijön Ákostól, gondolá Lenke. Ha szépen megkérem, talán megengedi, hogy bemenjek Ákoshoz. Okvetetlenül beszélnem köll vele . . . mert különben még el találok árulni őt is, jó barátainkat is.

Mikor jó barátaikra gondolt, hirtelen össze ránczolódott a homloka.

— Ó! Inkább soha se is lettek volna ezek a jó barátaink! . . . Azaz . . . nem tudom . . . Ákos talán nem így gondolkodik . . .

A magára maradt leányka még gondolatban sem mert véteni az ő szeretett, bámult bátyja ellen. Az ő számára az volt a törvény és parancs, amit Ákos mondott. Épp ezért is érezte magát most oly teljesen elhagyottnak és ügye-fogyottnak.

Kiment és a lépcső felső részén ügyelegve várta az orvost. Sokáig kellett várakoznia.

Az orvos ez-uttal nagyon komoly képpel vizsgálgatta a beteget s néha-néha megcsóválta a fejét. Nem kérdezett most már Ákostól semmit. Hiába is tette volna, mert a fiu zavaros, össze-függéstelen szavakat dadogott, félre beszélt és nem értette, a mit neki mondtak.

Nagy idő mulva kilépett az orvos. A mama sápadt, aggodó arccal kísérte ki.

— Kedves doktor ur, de hát bizonyos, hogy olyan veszedelmes? kérdé.

— Bizonyos. Kötelességem ellen vétenék, ha palástolnám. A legnagyobb gonddal kell mindent elkövetnünk, hogy megmenthessük. A hagymázos láz nem tréfa.

— Istenem! De hol kaphatta? Tudtommal nincs ilyen járvány a városunkban.

— Nincs. De azért megkaphatta, ha valami nagyobb ártalmas dolgot evett-ivott, nagy fölhevülés után megázott, megfázott vagy más effélébe keveredett.

— De én nem tudok semmi ilyenről!

— Meghiszem. Én sem tudom bizonyosan, csak gyanitom. Midőn először láttam és faggattam, igen gyanusan türelmetlenkedett és kitért a válasz elől. Pedig ha idején tudjuk, mi történt vele: talán el is hárihattuk volna a bajt. Most már körül-belől mind-egy. Most már csak azt kívánhatjuk, hogy a szegény fiúnak elég ereje legyen a nagy betegség leküzdésére.

Lenke elfojtott lélekzettel hallgatta a szavakat. Érezte, hogy ő tud valamit arról, amit az orvos csak gyanítgat; ő talán nyomra vezethetné az orvost, aki a baj okát kutatja. Igen, de ekkor el kellene mindent árulnia: a titkos pajtáskodást, a titkos kirándulást, összes eddigi alattomoskodásukat. Ezt Ákos tudta nélkül nem teheti.

Az orvos sietett.

— Azonnal megrendelem a szükséges gyógyszereket és küldök gyakorlott betegápolót is, mert nagy szükség lesz rá. Addig is tegyenek meg a beteg körül mindent, amit rendeltem.

— Hogy ne? Magam leszek mellette, szólt a mama és vissza sietett a szobába.

Az orvos gyorsan ment le a lépcsőn. Lenke hiába akarta megállítani.

— Kedves doktor bácsi... kérem... ugy-é bemehetek egy kis időre Ákoshoz? Fontos beszélni valóm van vele, a mama pedig nem akar beereszteni.

— Nagyon helyesen teszi, nincs ott semmi keresni valód, felelt az orvos, mi-

alatt lesietett a lépcsőn. Nem csak be-
mened nem szabad, hanem még itt az
emeleten sem szabad járkálnod. Le onnan,
gyorsan! (Lásd a képet a 308. lapon.)

Az orvos távozott, Lenke pedig egészen
megzavarodva ballagott le a lépcsőn és
szobájába vonult. Ott aztán a levegőbe bá-
mulva gondolkodott és úgy érezte, mint ha
az utóbbi pár perc alatt nagyot öregedett
volna. Kezdte érteni a baj egész nagyságát,
de azt is, hogy ők maguk, ő és Ákos,
idézték elő a veszedelmet.

— Igen... most már bizonyos... ma-
gunk okoztuk, meg a barátaink, a titkos
pajtásaink... Ott a vásáron történt Ákos-
sal valami. Emlékszem... mikor Gazsival
vissza tért, olyan furesán dülöngélt... Eleinte
azt hittem, hogy a fáradtságtól... később
arra véltem, hogy a szép órája elvesztése
verte le oly nagyon... de most már, ha
jól vissza gondolok, emlékszem, hogy Ákos
már rosszul volt, mikor még nem is tudta,
hogy az órája elveszett. Egészen úgy táu-
torgott, mint... mint a... Ó!... de
hisz' az nem lehet!

Lenke szinte megijedt a gondolattól,
mely átvillant a fején.

— Berti bizonyosan meg tudná mondani,
mi történt Ákossal... Ha megkérdez-
hetném! De nem mehetek hozzájuk...
Bár soha se is mentünk volna!

Ez a késő bánkodás azonban vajmi keve-
set segített s Lenke kétségbe-esetten gon-
dolt hol a testvére veszedelmes beteg-
ségére, hol pedig a maga nagy bajára,
hogy most már egymagának kell a gonosz
titkot rejtegetnie.

No, egyelőre nem sok baja volt vele.
Nem kérdezte, nem vallatta senki; sőt vol-
taképpen nagyon keveset törődtek vele. Rö-

kedvére. Az iskolába nem szabad járnia, de még csak a házból sem kilépnie. Így aztán bőségesen ráért, hogy busuljon és szomorkodjék.

Az első két-három nap multával Lenke úgy érezte, mint ha már végtelen hosszú idő telt volna el ebben a kinos állapotban. Pedig ez még csak a kezdet volt és egyelőre be

viddel az orvos távozása után megérkezett az ápoló-asszony s ekkor a mama néha-néha kijött a beteg szobájából, de csak azért, hogy egyes fontosabb házi-dolog iránt intézkedjék. Az egész élet megváltozott a házban. Mindenki szomorúan, szinte lábbujjhegyen járt, halkán beszélt és csak arra volt gondja, amit az orvos a beteg számára rendelt. Lenkének semmi hasznát sem vehették; és hogy utban ne legyen, azt a parancsot kapta, hogy a házban a saját szobáján kívül csak az ebédlőbe szabad mennie vagy pedig ki a kertbe. Sétálhat, olvasgathat

— LE ONNAN, GYORSAN! (Lásd a 307. lapon.)

sem lehetett látni a végét. Mély csönd uralkodott a házban folytonosan. Az apa, aki különben is szük-szavú ember volt, most már éppenséggel alig beszélt s oly bánatos gond ült mindig az arcán, hogy Lenke szinte félve nézett reá. A mama jóformán láthatatlanná lett, folyvást a beteg mellett ült s alig szánt magának néhány órát pihenésre és alvásra. Így aztán nem is volt Lenkének kivel szóba állania. Még azt sem igen tudhatta meg biztosan, hogy az Ákos betegsége jobbra vagy rosszabbra fordult-e? Azért egy napon, mikor az ápoló néhány percze a kertbe ment szabad levegőre, ennél próbált szerencsét. Megkérte, vezesse be Ákoshoz, éppen csak annyi időre, hogy megnézhesse és néhány szót szólhasson hozzá.

— Nem lehet kisasszonykám, felelt az ápolónő kurtán. Nincs ott semmi keresni valója.

— De Ákos is bizonyosan nagyon örülne, mert ő mindig szerette, ha mellette vagyok. Én mindig legjobban tudom, mi kell neki.

— Most semmit sem tudna kisasszonykám. A nagy beteg ápolása nem gyereknek való. Nincs is szükségünk segítségre; ott van a jó mama, aki úgy ápolja, hogy az édes anyja sem tehetné gondosabban. Ha megmenekül az urfi, egész életében hálás lehet érte.

— Hát jobban van már? Túl van a veszélyen?

— Azt a doktor ur tudja.

S az ápolónő, véget vetve a beszédnek, vissza tért a házba, Lenke pedig czéltalanul őgyelgett ide-oda. Az udvaron meglátta az apja, ki épp haza jött valahonnan s részvéttel szólt:

— Unatkozol, ugy-é, szegény kicsikém? Persze, baj, hogy még csak iskolába sem járhatsz... az kissé elfoglalta. No, csak szórakozzál, játszogass szépen.

Játszani! Mint ha volna kedve akár miféle játéokra is!

(Folytatása következik.)

N É V N A P R A.

Édes Liza néném!

ELMOMDTAM már sokszor néked
Szivből jövő vágyam:
Ezt a napot mégis olyan
Türelmetlen vártam.

Elmondom ma újra néked
Leghőbb kívánságom:
Ne hagyjon el a boldogság
Ezen a világon.

S ó, engedje a jó Isten,
Hogy élj annyi évet,
Ahányszor ezt szeretném én
Elmondani néked!

Gazsika.

HIDEG VÉR A VESZÉLYBEN.

(Képpel a ezimlapon.)

BÁTORSÁG a férfi egyik legszebb tulajdonsága és egyik legszükségesebb és leghasznosabb is. Minden bajt és veszedelmet könnyebben győz le az, aki bátran szembe néz vele.

De a bátorság maga néha nem elég; szükséges hozzá még a hideg vér, mely okos tanácsot ad még a legnagyobb veszély közepett is. Ennek érdekes példáját beszélte el egy orosz katonatiszt:

»Messze Ázsiában, a szilaj turkomanok földjén jártam csapatommal. Az volt a föladatunk, hogy pontos tájékozást szerezzünk a vidékről, és a hol szükséges, lé is fotografáljuk a tájat, fotografus pedig éppen én voltam.

Feladatunk nem volt könnyű és nem is veszélytelen. Izentünk ugyan jó előre a turkoman törzseknek, hogy mint jó barátok járunk itt; de nem bíztak bennünk és minden módon jelét adták ellenséges érzületöknek. Mivel azonban csapatunk erős és éber volt, nem mertek nyíltan megtámadni. Hanem én magam egy napon majd pórul jártam.

Semmi gyanusat sem látván, messzire távoztam csapatomtól, hogy egy tájrészletet lefotografáljak. A fotografáló gépet zöld posztóval leborítva fölállítottam, aztán kissé szétnéztem . . . mikor hirtelen vad üvöltés hangzott föl egészen közléről s hat vagy nyolcz fegyveres turkoman rohant egy szakadékból felém. Alig husz lépésnyire voltak, szó sem lehetett róla, hogy elmenekülhessek, még ha futni akartam volna is. Nem akartam gyáván kerekedni, mikor pisztoly éskard is volt nálam; ámde azt világosan láthattam, hogy egy-magam nem bírhatok velök. Egyet-kettőt leterithetek, de aztán lemészárolnak.

Már biz' nekem semmi kedvem sem volt még rá, hogy a más-világra vándoroljak. S a veszély pillanatában szerencsés ötletem támadt.

Ki sem huztam a kardomat, elő sem vettem a pisztolyomat, hanem egészen nyugodtan, mint akinek semmi oka az aggodalomra, oda léptem a fotografáló géphez s félre vontam róla a takarót, aztán a turkomanokra fordítottam a fotografáló csövet, magam pedig olyan állást foglaltam, mint ha ágyuval célóznék. Számításom pompásan bevált. A tudatlan turkomanok ágyunak nézték a fotografáló gépet s azt hitték, rögtön elsül, halomra öli valamennyiöket. Rémulten dobálták el fegyvereiket és esze-veszett futással menekültek.

Társaim meghallották a zajt és mihamar ott termettek mellettem, de az ellenség akkor már messze járt. Vigan tértünk vissza tanyánkra, melyet bizony soha sem láttam volna többé, ha a veszély pillanatában azt a fortélyt ki nem eszelem.«

LILIKE ÓHAJTÁSA.

— Tréfa négy képpel. —

NATKOZVA ögyelgett a kis Lilike, egyik szobából a másikba sétált s végre is leült a mama mellé a zsámolyra, oda támasztva a fejét a mama ölébe.

— Mért nem játszol szépen? kérdé a mama. Hiszen annyi szép játékod van!

— Ó, az mind olyan unalmas! Egyik sem ér semmit. Nem olyannak köllene az igazán jó játék-szernek lenni.

— Ugyan? Hát milyennek?

— Hát . . . hát elevennek. Mit ér az, ha én beszélek hozzá, hurczolom, játszom vele, de a Vicza, az Ugró Misi semmit sem tud róla? Azt szeretném, ha a játék-szer is épp úgy játszana velem, mint én ő vele. Akkor igazán mulatságos volna.

— Már ez kissé bajos kívánság, kedveském! szólt a mama nevetve. Nem is bizonyos hogy jó volna.

— Ó, nagyon jó volna!

És elgondolta, milyen nagyon érdekes és mulatságos volna az. Bizonyos, hogy a testvére, Jenőke, szintén szeretné, ha így volna, mert a minap is panaszkodott, hogy azaz együgyű Paprika Jancsi nem tánczol, nem hadonáz, ha nem rángatják a zsinórt. Valjon mit csinálna a Paprika Jancsi, ha eleven volna?

— Hiszen láthatod? Csak jöjj ide, szólalt meg egy vékonyka hang.

Mint ha a kertből, az ablak alól hallatszott volna . . . Lilike oda futott és kinézett . . . Hát uram-fia, mit látott? Ott állt a Paprika Jancsi egy széken, Jenőke pedig mint valami pojácza volt egy rudhoz kötve. (Lásd a képet a 312. lapon.)

— Ó, ó! Mi történik itt? kérde Lilike ijedten és csodálkozva.

— Láthatod, felelt Paprika Jancsi. Játzogatunk szépen. Eddig Jenőke játszott velem, most rajtam a sor, én játszom ő vele.

— No lám, no lám! gondolá Lilike. Ezt mindjárt jelentem a mamának.

Amint befordult, ismerős alak jött vele szembe. Az ám . . . csakugyan! Ez a Vicza, az ő bábuja. Mint ha nagyon megnőtt volna. A haja pedig ugyancsak borzas volt.

— Te vagy, Viczuska? Ma még meg sem fésültelek . . . Várj csak, mindjárt hozzá látok.

— Nem szükséges. Ma én foglak téged megfésülni.

És a Vicza fölkapta Lilikét, mint holmi kis bubát, aztán a körmeivel kapargatta Lilikének a haját.

— Jaj, jaj! Az fáj! sivalkodott Lilike.

— Ne makranczoscodjál, inté a Vicza komolyan. Tőled tanultam, te is éppen így játszottál velem. Most rajtam a sor. No, már elég szép vagy, most ozsonálni fogunk.

A Vicza ekkor a hóna alá csapta Lilikét s oda szorítva tartotta, ami szörnyű módon kellemetlen helyzet volt, kivált mert még ide-oda is járt vele. Fölterítette a baba-asztalt, jó kávécskát töltött a csészébe, aztán leült és az ölében tartva Lilikét, ozsonnázni kezdtek. De köszönöm szépen az ilyen ozsonát! A Vicza maga evett-ivott meg mindent, Lilikének csak a szája szélét érintette a csészével.

— Jó volt, ugy-e? mondá. Micsoda? Nem volt elég? Ejnye, te rossz Lili! Talán sirsz? No, hadd halljam, tudsz-e oly szépen sírni és visítani, mint én?

Ezzel hatalmasan benyomta Lilikének a gyomra táját. Visított bizony, de még hogy!

— Jól van no, szólt a Vicza. Most már elég volt. Dolgom van, feküdjél szépen itt a széken. Nem sokára vissza térek, aztán tovább játszunk.

Lilikének azonban csöpp kedve sem volt a játék folytatására. Inkább elfutott. Hogy a kis tükör előtt haladt el, látta, milyen rendetlen a haja, ruhája.

— Össze igazitom magamat egy kicsit.

A gombostű-tartó párnácska felé nyult, de íme a párnácska a két apró lábára állt és hirtelen bele szurt egy gombostűt a Lilike fejébe. De a többi tűtartók is elősiettek és kezét, lábát tele szurkálták gombostűvel. (Lásd a képet a 313. lapon)

— Jajajaj! Hisz ez fáj!

— Az minékünk semmi baj, sőt játéknak nagyon jó. Hiszen tudod, te is így játszol velünk.

— Igen ám, de ti bennetek csak kócz van.

— Hát mi van te benned?

— Azt . . . azt én egészen bizonyosan nem tudom.

— Várj csak, mindjárt megtudjuk. Te is kíváncsi voltál, mi van bennünk és . . . emlékszel? . . . fölfejtgettél. Ide hívjuk az ollót, majd fölvágja az a koponyádat és meglátjuk: nem kócz-e az, ami a te fejedben van.

— Nagyon jó lesz! Lássuk, mi van benne! kiáltá mind a vánkoska és a gombostű. Ez nagyon mulatságos tréfa lesz.

Lilike azonban csöppet sem találta mulatságosnak a tréfát. Gyorsan elfutott, lesöpörte magáról a szurkáló gombostűket és szaladt teljes erejéből.

— Szerencsére hosszabb a lábam, mint az övék, talán nem érnek utól, biztatta magát.

Sikerült is kimenekülnie a szobából ki az udvarra, s örömmel látta, hogy itt már nincs veszedelem. Ott hevert a földön a két toll-labda meg a két labda-verő, melyekkel ő és Jenőke játszani szoktak.

— Kár, hogy Jenőke nincs itten, mondá. Kettesben szebb a játék.

— Hiszen mi ketten vagyunk, szólalt meg az egyik toll-labda. No, lássunk hozzá a játékhoz!

— Nini! Hát ti is elevenek vagytok? álmélkodott Lilike.

— Miért ne? Épp úgy lehetünk elevenek, mint a Vicza, meg a Paprika Jancsi. Téged meg nagyon szeretünk. Sokszor játszottál velünk, most hát mi is is játszunk teveled.

Hirtelen fölkapta Lilikét és a labda-verővel magasra fölcapta a levegőbe. Sikoltott Lilike, de a jókedvű toll-labdák mint ha nem is hallották volna, csak ütögették oda egyik a másiknak. (Lásd a képet a 316. lapon.)

— Ó, ó, ó! Borzasztó! visitozott Lilike. Hiszen én nem vagyok labda... jaj, ne

csapkodjatok már! Ez nem járja! Ez nincs rendjén!

— Hogy ne volna? Hát te nem így játszol velünk? Ha már elevenek vagyunk, nekünk is csak annyi jussunk van hozzá, hogy téged felröpítgessünk.

— Jaj, de ha leesem! Kitéröm a nyakamat! És úgy szédül a fejem, mikor magasan röpülök!

— Majd repülsz még magasabbra is, szólt az egyik toll-labda nevetve.

És olyan nagyot ütött rá, hogy csakugyan még magasabbra röpült. De az ütés nem volt jól kiszámítva, mert Lilike oldalt röpült és a nyitott ablakon át beesett a szobába, szerencsére éppen az ágyra, úgy hogy nem tört keze-lába, mindjárt talpra állhatott.

— Csak hogy ebből kimenekültem! szólt örvendve. Inkább ki sem megyek. Itt vannak az Ugró Miska-katulyáim. Ezekkel mulatok.

Kettő is volt. Fölnyitotta a födelet s kipattant Ugró Miska az egyikből, az öcsse

JENŐKE . . . MINT POJÁCZA. (Lásd a 310. lapon.)

a másiktól. De nem csak magasra pattantak föl, hanem, — amit soha sem tettek eddig — egészen ki is ugrottak a katulyából.

— No, mi már eleget kuporogtunk a katulyában, szólta Ugró Miska. Most már rajtad a sor, Lilike. Szaporán, be a katulyába!

Szabódott Lilike, de hiába. Megfogták, bele dugták az egyik katulyába, aztán nyomkodták le a fejére a katulya födelét. (Lásd a képet a 317. lapon.) No, ez borzasztó lesz! Ha oda becsukják... ott kell majd sötétben, szűk helyen kuporognia... juj, juj! Talán még bele is hal.

... TELE SZURKÁLTÁK. (Lásd a 311. lapon.)

Kétségbe-esésében nem jutott más mentés eszébe, mint hogy hangosan kiáltá:

— Mama! Mama! Ó! Segítség!

— Mi a bajod kedvesem? hangzott a mama szava.

Érezte Lilike a mama gyöngéd karjait és mikor fölnyitotta a szemeit, ott volt a mama ölében.

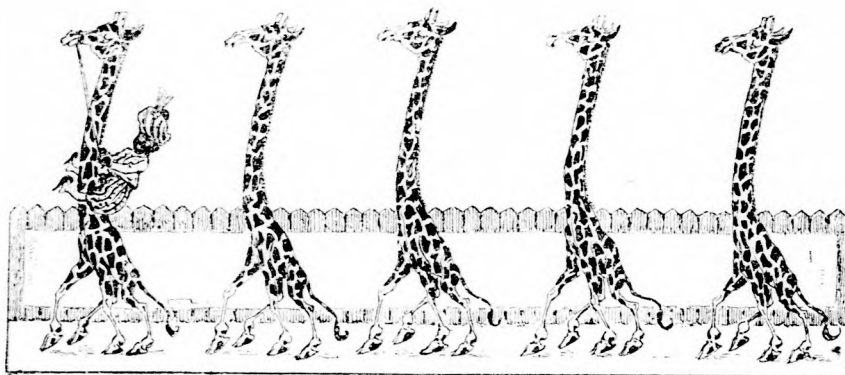
— No, mi a baj? kérde a mama újra.

Lilike tétova szemmel nézett szét. Aztán élénken mondá:

— Azt hiszem, már nincsen semmi bajom. De mamácskám, csakugyan jobb lesz, ha a Vicza, Paprika Jancsi és mind a többi játék megmarad olyannak, a milyen. Majd eljászom velök így is.

ZSIRAF-PARIPA.

ZSIRÁF-ménes csak a ménes!
Zsiráf-csikó csak a kényes!

Hadi rendben lépegetnek,
Hol vágtatnak, hol ügetnek.

Nyakukat magasra szegre,
Vonulnak ki a ligetbe.

A lovászuk d-hogy félszeg!
Inkább ügyes, bátor, délczeg.

Ali-Muszli derék gyerek,
Nem köll neki kengyel, nyereg.

Csak a szörin paripázik,
Homokban is karikázik.

KOCZKA-REJTVÉNY.

R	R	CS	A	= Perczekbe foglalja idők végételenét.
CS	A	Ó		
S	S			= Művét eszerép alá téglá fölött rója.
A				= Külön két dolognak össze-foglalója.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Virágcsokor“.

Elbeszélések és költemények, gyűjtötte Fűssy Tamás, emlékül jó gyermekeknek.

VICZA NEVENAPJÁN.

— A »Kis Lap« színes műmelléklete. —

VEGISLEGSZEBB ruhájába öltöztette Jolánka az ő kedves Viczáját. Czipőskét huzott a lábára, kalapot kötött a fejére és nyilván való volt, hogy itt nagy dolog készül. Meg is kérdezte Janika:

— Talán bizony bálba készültök?

— Bálba is, mindenféle mulatságra. Ma reggel elgondoltam, hogy az én kedves Viczuskámnak még soha sem volt neve-napja. Már pedig ez nem járja. Kérdeztem a mamácskától, mikor van? Hát azt mondta, hogy akár ma is, ha akarom. Meg is tartjuk fényesen, megyünk nagy kirándulásra, dalolunk és tánczolunk, a végén pedig nagy névnapi lakomát esapunk.

— Hm! Aztán lesz-é annál a lakománál igazi harapni való?

— Lesz, mert kérek a mamától.

— No akkor hát én is gratulálok a szép Vicza kisasszonynak s elkísérem a sétáján.

— Szívesen látjuk a vendéget s köszönjük a gratulációt. Nagyon jó néven is vesszük, mert máskor inkább bosszantgatni szoktál.

— Ó, a névnap mulatságot világerő sem rontanám!

Kisétáltak tehát hárman s a szabadban Janika vígan mondá:

— Itt mindjárt megtarthatjuk a bált is. Én leszek a cigány-banda, ti pedig tánczoltok.

Nem volt ugyan hegedűje, de hamar talált s a kő-kerítésre ülve rágyújtott egy tüzes csárdásra. Jolánka pedig a Viczával nagy jó kedvvel járta. A hegedű nem éppen nagyon hangosan szólt ugyan, de aki akarta, elhihette, hogy mégis szól. Csak azért nem hallatszik, mert maguk is dalolnak hozzá. Bámulták is a szép tánczot a szomszéd Peti, meg Zsuzsika és Laczika, de még a kis pincsi is. Messziről pedig a mama örömmel látta, hogy a testvérek jó egyetértésben és vidáman játszanak együtt.

Fáradtan, de jókedvűen tértek haza és a névnap lakoma sem maradt el, mert a mama így szólt:

— Adok bőven, mert a muzsikus is joggal megvárja a jutalmát.

Janika pedig lakoma-közben vígan mondá:

— Tudod mit, Jolánka? Máskor is jó egyetértésben játszogassunk. Akkor mindig nagyon jó lesz a vége.

KUTYA-MACSKA HISTÓRIÁK.

— *Alpár.* —

*Alpár*nak nevezték, és egy-idősnek mondták én velem. Fényes fekete szőrű, tüzes szemű, játékos vig kutya volt. Jó pajtás és a háznak gondos őre egyúttal.

Gyermek-koromban az érett gyümölessel megrakott eperfa alján *Alpár*ral egyetemben aludtam délutáni álmom. Fölbredve, együtt ettük az epret s kenyeret; már t. i. én az epret, ő a kenyeret. Majd játékra

fogtuk a dolgot, hajsoltuk egymást keresztül-kasul az udvaron. Meg-meglapult és nagyot ugrott felém, tréfából kapkodva kezem lábam után. Vagy befogtam madzaghámba s huzta a szánt a megfagyott havon. S mikor magam már untig voltam a játékkal s pihenni tértem esti harang-szóra, ő még csak akkor kezdé meg ház-őrzői tisztét.

Fehér-oszlopos folyósónk veres-tégla padlója volna a megmondhatója, hányszor koczogott rajt végig langyos nyári, vagy hófúvásos téli éjszakán; hányszor ugatott meg egy-egy korbely csavargót. Megugatta magát a baktert is. És hányszor kapaszkodott fel a szoba ablakába, hogy onnan ugassa ki az éjjeli somfordalók iránti bizalmatlanságát.

Mult az idő s változtunk mind a ketten: magam és *Alpár* is. Én iskolás ellenfelemmel vívtam kemény harcokat délutánonként, jó távol a tudomány csarnokától: ne láthassa a szigorú tanító, miként válik parittyává kezünkben a könny-esomó s mint hirdeti fennen az erősebbnek jogát a kemény kötés.

Mig így folyt el a délután, ütést osztva és kapva: *Alpár* azalatt a szomszédunk gyermekeivel kötött barátságot. Kiállt velök a ház elé, leheveredett az utcza porába s ott hentergett versenyt a kovácsék tömzsi kis fiával; s ha nagyott nevetett a gyerek, vidám kaffanással felelt rá.

De folyton változtunk: *Alpár* is, én is.

Magam megnyúltam, megnöttem. Azelőtt szöszeke hajam megbarnult, *Alpár* pedig lassankint megvényült. Kócos, poros szőrén nyoma sem volt már a fénynek. Okos szemét, mely körül ránczok tanyáztak, mint ha köd lepte volna. Nem láttam most már vagnak soha, nem játszott többé senkivel. Letelepedett a nap-sugarba s morgott maga elé csöndesen, vagy szunyókált egyet s hirtelen, miként ha szólították volna, felpattant, szét nézett jobbra-balra, aztán az udvarnak egy része felé iramodott, ahol szaglászni, keresni kezdett, s hogy semmit sem talált, morogva kullogott vissza helyére, sütkérezni a napsugarban.

Egy napon, lehettem vagy tizenkét éves, a patakban élveztem a tilos fürdés örömeit. Mint annyiszor, velem volt *Alpár* is. Egyszerre azt látom, hogy az én hű pajtásom csak megy belé a viznek mélyibe . . . iszik, iszik s megy, míg csak el nem merül.

Hiába szólt hívó szavam, hiába siettem utána . . . elmerült. Valósággal öngyilkos lett.

*

— Káró és a Ciczke. —

Veres-szörű kutya volt *Káró*, fején fehér foltokkal. Kerek szeméből okosság és szeretet sugárzott. Magasra tartott farkát, mint örök jó kedvének zászlaját lobogtatta jobbra-balra. Hatalmas nagy állat volt. Afféle uri kutya: vadász-eb, nem pedig paraszt ház-őrző. S bár sorsa távol tartá őt a hajtások izgalmitól, mindig bele tudott

. . . ÜTÖGETTÉK ODA EGYIK A MÁSIKNAK. (Lásd a 312. lapon.)

törődni előkelő természete a megváltozhatatlanba. Egész élete a legalaposabban czáfolta meg azt a csúf közmondást, mely úgy kezdődik, hogy: »veres kutya veres ló« stb.

Cziczkeről azt lihetné bárki is hogy *Kárónak* méltó társa a vadász ösztönben. És méltán. Mert bár *Cziczke* csak egy fénylő fekete bőrű macska is, kaczer fehér pöttvecskével az álla alatt, mégis nagy egér-

vadász ő. Jól-lakott ellenséges érzelmű emberek alattomosnak és háládatlannak mondják a macskát: a mi *Cziczkenket* a legőszintébb barátság kötötte *Káróhoz*.

Nem tudni: a megszokás, az erősebb iránt érzett tisztelet, vagy *Kárónak* hajlandósága a gyöngébb iránt okozta-é? . . . de annyi való, hogy nem csupán barátságosan férték meg, hanem szerették és segítettek is egymást jó- és bal-sorsukban. Zsenge ifju ko-

rúktól fogva meg szokták az egymás hibáit, sajátosságait és megbecsülték egymást.

Ha szomszéd macska vetődött a portára s harezias állásba vágva magát, kemény tusára kelt a honossága érzetében heveskedő, de nem éppen harc-edzett *Cziczkével*: a döntő pillanatban bizton számíthatott *Káro* segítségére. Egyet-kettőt mordult s a jövevény, magasra tartva felborzolt farkát, gyorsan elugrott onnan, hogy a szomszéd

háztető biztos magaslatáról nyávogja vissza az ő méltó megbotránkozását a kéretlen beavatkozás fölött.

Ha pedig néha napján rájött a *Károrra* a mehetnékje, világgá bujdosott s vérző sebekkel tért meg: akkor *Cziczke* az ő piros nyelvének gyógyító nyalogatásával bizonyította *Káro* iránt való ragaszkodását és segítette elő a sebek gyors gyógyulását. Ilyen napokon annyira ment a *Cziczke* barát-

... NYOMKODTÁK LE. (Lásd a 313. lapon.)

sága, hogy a közös étkező-tálnak legízesebb falatait hurezolta oda a fájdalmas nyögések közt sütkérező *Káronak*.

De nem csak az egymás bajában, egymás örömeiben is osztoztak.

A közös táltól, melybe csak ünnep-napon került a hus-darabka, oly étkeket is falogattak, amilyenek sohasem voltak arról ismeretesekek, hogy más közönséges kutya,

macska élvezte volna. Ilyen volt a többi főzelék között a paradicsomos burgonya is.

Együtt tanultak, együtt hallgatták meseterök dicsérő szavát vagy korholásait. Két lábon állni, járni, eldobott tárgyat visszahozni, sőt — parancs-szóra — változtatott sor-rendben és irányban haladni, fakarddal egreczérozni: ezt mind közösen tanulták, közösen is végezték.

Egy boros őszi napon *Kárót* elajándékozták, *Cziczke* pedig bujában világgá ment.

Vagy egy évvel ez után, séta-közben, veres szőrű kutya szegődött hozzám és ugrándozott körül, örvendő ugatással. *Káro!* Megismertem a szaváról. A régi névre két hatalmas talpát a vállamra fektetve, szimatolta körül arczomat. Új gazdája hiába hitta, édesgette: *Káro* nem akart vele menni, Hízlgő dörgölődzéssel járt körülöttem, panaszosan nyöszörgött, vonított is, majd elterült a földön s mint ha aludna, meg sem mozdult és nem volt lábra állítható semmi áron.

Igy került újra hozzánk és maradt nálunk. De ami a legkülönösebb: kevés idő múltán *Cziczke* is megkerült és azóta folyik tovább a régi barátságos élet.

*

— *Miska.* —

A szomszédék Ilonkájával egy napon látta meg *Miska* a napvilágot. Azaz hogy *Miska* nem akkor látta meg, mert biz' ő vak volt öt-hat napig, lévén *Miska* voltaképpen egy czizuska. Pedig nem volt közönséges czicza. Bizonyítja ezt már az is, hogy egymaga élvezte az anyai gondozást, mivel a kegyetlen szívű Borcsa négy ártatlan testvérkéjét a vízbe ölte.

Miska tehát egyetlen fia volt az ő szerető anyjának.

Elte első idejét *Miska* csak szopással és alvással töltötte. Egy nagy szakajtónak az aljára rakott puha ruha volt közös tanyája az öregnek és a piczinek. Itt nyalogatta a macska-mama az ő *Miskájának* czirnoska testét, buta kis fejét és bársonyos lábacskáit. Eleinte *Miska* nyugodtan türte. Engedte magát egyik oldalról a másikra forgatni, és csak néha-néha küldött ködös szemeiből egy pillantást a gyengéd anya felé. Lassankint kezdett élénkülni. Fölállt, meggörbítette a derekát, vigan felkunkorította farkát és tejtől csepegő száját hozzá dörgölve anyja bajszához, elkezdett mászkálni a nyugodtan

heverő öregnek a hátán. Mikor lefordult róla, szédület fogta el. Bután tekintett maga körül, aztán újra elkezdte a hegy-mászást az anyja gerinczére. Négy-öt sikertelen kísérlet után végre ott gubbaszkodott vágyainak czélján. De nem tartott soká az öröm és pihenés. Följebb kezdett kapaszkodni, végig az anyja nyakán. A két füle között állomást tartott és óvatosan szaglászott le az anyja rózsa-szinű orra felé, amidőn egyszer csak puff! . . . hanyatt-homlok esett le a fészek aljába.

Más alkalommal, midőn már bontogatni kezdte éles karmocskáit, ezeket a szakajtó szalma-fonatába vájva, mászta meg annak meredek oldalát. Szóval: mindenképen jelét adta annak, hogy valamikor igazi czicza válik belőle.

Egy szép tavaszi napon történt, hogy *Miska*, megmászván a szakajtó palota falát egész a peremig, kíváncsian vetett le egy pillantást az őt környékező világban és ezen-közben elvesztvén egyen-súlyát, lepotytyant a konyhának kő-pallójára. Fájdalmas nyávogására csakhamar mellette termett a macska-mama s végig simitgatva nyelvével a *Miska* felborzolt hátát, elindult, hogy fiának megmutassa a konyhát. *Miska* csak bámult. Alig mert neki vágni a rengeteg hosszú utnak, amely az ajtóig vezetett. Minduntalan megcsuklottak gyenge lábacskái, s ilyenkor valósággal hasra esett. Végre küszöböt ért, amelyről csak nagy elhatározással birt félig kuszva, félig gurulva lejutni.

Künn volt az udvarban.

A nap fényesen sütött, úgy hogy *Miska* kénytelen volt apró szemeit behunyni. Egyszerre nagy kiáltások hallatszottak. *Miska* körül nézett, hogy mi lehet az?

— Czicza! Czizuska! Kis *Miska!* hangzott mindenfelől. Egyszerre anyjostul ott hentergett a szomszéd gyermekek között. Az apróságok örvendezve tapogatták meg a *Miska* sima lábacskáit, barna orrocskáját, megczirógatták a füle-tövét és nagyokat kacagtak felkunkorított farkának . . . midőn mindnyájan ijedezve rebbentek szét egy

mély hangra, amely azt kérde: mit bámulnak? A szomszéd volt. Ugyan-az, aki anyyira szereti a macskát.

— Ej! szólt a szomszéd meglátva *Miskát*; hát kijöttünk? S ezzel nyakon fogva, a vékonyka irhájánál magához emelte *Miskát*, ráültette hatalmas tenyerére, megvizsgálta apróra az egész állatot, akár csak imént a gyermekek, s végre dédelgető czirógatások közben bele dugta könnyü kabátjának terjedelmes zsebébe, melyben egészen eltűnt. A *Miska* mamája mind-ezt nagy szorongással nézte, és hogy fiát elveszté szemelől, panaszra fakadt és nyávogott mindaddig, míg le nem tették *Miskát* a földre.

E naptól fogva *Miska* többször járt kívül: eleinte anyai felügyelet alatt, majd egyedül is. Végig mérte, körül szaglászta az egész udvart és egyszer csak... elveszett.

Valamennyi gyermek a keresésére indult. A közös kutatásnak sikerült őt végre föllelni a pincze sötétlő mélyében. Hosszokat nyávogott az ő vékony hangján az ármányos ablak felé, amelyen keresztül lebukott.

Kiszabadulva a fogságból, tájékára sem ment többé a pinczének s általában óvatossabban viselkedett.

De nem csak sétával teltek, *Miska* napjai. A gondos anya kitünő nevelésben részesíté az ő egyetlenét. Nem csak hogy lassankint megtanult tisztálkodni, de eljáratította a támadás és védelem, a vadászat

és les minden fogását. Érdekes volt nézni, miként támadta meg, hogy pofozgotta, karmolgatta, sőt harapdálta kicsinyét mindaddig, míg ez keserves nyávogás helyett nem felelt hasonlóval. Midőn ennyire voltak, az öreg holmi papiros-csomót görgött *Miska* elé s mindenképen arra ingerlé, hogy figyeljen a zörgő portékára. Soha nevelésesebb látványt, mint midőn a csepp *Miska* végig lapult a földön, lábára nyugtatta fejét, laposakat pislogott a papiros felé és nagyot rúgva magán ugrott feléje.

Egy napon eleven egerrel a szájában jött meg a macska-mama és eleresztette azt *Miska* előtt. Hajrá! . . . megkezdődött a vadászat. Egy ugrás . . . és újra fogoly volt a szerencsétlen kis egér. *Miska* diadalmasan tekintett széjjel s azután elkezdődött a játék, mely persze a szegény egérékének halálával végződött be.

Mikor azután *Miska* így ki volt művelve, s oly fényes eredménnyel tette le az érettségét, hogy bár mely macska-iskolának büszkeségére válhatott volna: egyelőre nem látott esemény keseríté el a macska-mama szívét.

Miska eltűnt, elment világgá. Hiába, a vér nem tagadja meg magát; az apja is ilyen nyugtalan természetű volt.

Voltak akik látták még *Miskát* csöndes esteiken a ház-tetőkön járni, de az anyjához vissza nem tért többé soha.

Irma néni.

y *Miska*
ni. Egy-
k. *Miska*

a! hang-
ostul ott
k között.
k meg a
ocskáját,
nagyokat
.. midőn
szét egy

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LI. köt. 18-ik számában közölt kép-rejtvény megfejtése:

„Forgó bácsi postája.“

Helyesen fejtették meg: Lőrinczy Mariska, Schiller Frigyes, Lukács Margit és Nándor, Schwarz Magda, Tolnai Jenő (részben), Magyarai Árpád, Kövesi Rudi, Haasz Anna és Mariska, Vadas Zoltán, Fazekas Ida és Piroksa, Matuska Miklós, Schwarz József és Béla (részben), Danielisz Jenő, Müller Henrika, Harkányi Sándor, Probstner Arthur, Sugár Annuska és Malvinka (részben), Singer Ödönke, Zurányi Gusztáv, Róna Mariska (részben), Oppenheim Irén (részben), Török Adolf, Esterházy Erzsébetke, Kovács Dénes, Seyderhelm Rikárd és Feri (a Ferenczből rövidített családias *Feri* nevet nem írják *y*-nal. Ellenben *y*-nal a Kisfaludy nevét. Te megfordítva cselekedted. Ime, helyre igazítottam. *F. b.*), Austerlitz Lajos, Móser Margit, Ohrenstein Klára, Lányi Rózsika, Angyal Irma, Uray Andor, Farkas Ilonka, Mariska és Laczi, ifj. Jákó János, Herczeg Ilonka és Albert, Kreibik Sándor, Fischl Izabella, Hoódy Jani, Perl Lajos (részben), Kovács Gizella, Gajári Erzsé és István, Clark Nellike és Irén, Bohrandt Lajos, Szitányi Mariska, Pilz Erika, és Felice, Angermayer Béla, Hollaky Ferencz, Wohl Margit, Kremzir Alice, Edith, Alma és Ernő, Zorkóczy Atala, Grubits Mariska, Heller László (M. Szigeten olyan ritka a tinta, hogy alig futja két sor írásra? *F. b.*), ifj. Körösi Károly, Kovács Jolán, Lipták Irénke, Lám Miczi és Nelli, Nagy Mariska (a magad írása? *F. b.*), Mérey Ágosta, Aranyossy Aranka és Pista, Badics Gizella, Hám Lajos (a te írásod? *F. b.*), Thinágl Ágosta, Fekete Kálmán (részben), Bodola Mari, Sternberg Anna, Kálmán Mariska, Bayer Domokos, Rakovszky Zsófia, Hézsér Aurél (részben), Krivány Dénes és Laczi, Klopstock Tekla, Tyroler Lujza, Heszke Irmus, Pető Huska, Gaál Ilona és Ödön, Halbrohr Margit, Bogyay Ernő, Zimmer Erzsike, Taubner Margit, Groisz Olga, Novák Sára és Lili, Koronhály Zoltán, Gróf Andor, Biedermann Margit és Ilonka (amikor kezemhez jut és helyes a megfejtés, akkor be is jegyzem. *F. b.*), Schomann Józsi, Kazy Livia, Deutsch Aranka, Piller Géza, Baudiss Gusztáv (részben), Szent-Ivány Carla, Irinyi Szabolcs és Csaba, Zechmeister Laczi, Erdős Ödön és József (részben); a jó kívánságokat nagyon köszönöm! *F. b.*), Fáy Erzsé, Stein János, Záborszky Mariska és Dezső, Vataj Miczi, Lenck Emil, Diémár Kálmán, Krásznonyi Steike (a ki a lap megjelenését követő hét folyamán küldi be a megfejtést, nem késik el; ezen túl már megeshetik vele, hogy csak az utólagos jegyzékbe jut. *F. b.*), Schoedl Miczike, Dalmady Irénke, Berényi Irmuska, Alexy Elza, Preisach Frida,

Platzner Vilma és Ella, Irzsák Irén, Pollák Vilmos, Przybilla Jenő, Polgár Lajos, Patterson Margit és Orsolya, Réta Vilma és Miczi, Szitányi Matild, Novák Ilonka, ifj. Boróczy Lajos, Vágó János, Graefl Panla és Márta, Strasser József, Polgár Lajos, Szöllőssy Adrienne és Marietta, Graner Stefi és Márta, Bolyó Pálma és Károly, Glück Eszti (részben), Nagy Ilonka, Büttner Irmuska, Nagy Iduska, Szigeti Irén, Nékám István és Ervin, Gervay Mariska, Erzsike és Mike.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Koronhály Zoltán, Trencsénben*, kinek a jutalom-könyvét (*«Aesopus»*, Tanulmányos mesék, a *»Forgó bácsi könyvtára«* című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A *»Kis Lap«* LI. köt. 17-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Krásznonyi Steike, Diémár Kálmán, Fáy Erzsé, Gervay Mariska, Erzsike és Mike.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Keszely Andris. A nevelőd ellen érzett keserűségedet én hogy enyhítem? Mivel bizonyítod, hogy neked van igazad s nem ő neki? — **Mandel testv.** A *»Rabszolga-karaván«* című kalandos elbeszélés még e hóban bocsáttatik a könyvtárcsra. Annak idején majd bővebb híre vedsz. — **F. M.** Épp 26 év óta hirdeti a *»Kis Lap«*, hogy évenként két féle kötetben: január és július hónapokkal kezdődőleg jelen meg. E két határ-idő elejére esik a hosszabb elbeszélések kezdete is. Minden évnegyedben hosszabb történetet elmondani nem lehet. Ez a beosztás bevált 52 kötetben. Ujabb rendet nem kezdhetünk. — **Herczeg testv.** Hol maradt a föladás megoldása? Ezzel együtt lássam újra a rejtvényt. A magyar mondát azon an ne küldjétek be, ha csak valamely régi várhoz, városhoz v. emlékehez nem fűződik hozzá. Ez esetben a rajzra is szükségem van. — **Diémár Kálmán.** A három elsőt besoroztam. Ügyesek. De ügyes a 4-ik is. Csak hogy ezt közölnöm már nem volna szerénység. — **Perl Lajos.** Jól mondta a posta-mester ur. Ha továbbra is így haladsz, a *»Kis Lap«* is híved marad. — **Vágó János.** A te számárkádról csak annyit irsz, hogy születés-napodra kaptad ajándékul, hogy Miskának hívják s hogy nehezen váltál meg tőle, midőn ismét iskolába köllött menned a városba. Be fogod látni, hogy ez bizony édes kevés a közlésre. Elmondani azonban folyékonyan s szabatosan mondtad el. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉST ÓHAJT:

Diémár Kálmán (Sz. Udvarhely) *Przybilla* Jenővel